

פתרון הבגרות בלשון במועד חורף 2020 (70%) – קניית באינטרנט

חלק ראשון – הבנה והבע

1. א. המחיר של הקניות ברשת הוא פגיעה באיכות הסביבה, זיהום והצטברות פסולת פלסטיק.

ב. סיבה ראשונה היא שהאתרים מחו"ל אינם כפופים לחוקים שמטרתם שמירה על איכות הסביבה, ולכן החבילות נשלחות עמוסות בפלסטיק.

סיבה שנייה היא שהמשלוח וההפצה של כל החבילות דורשים עוד ועוד כלי תחבורה מזהמים.

2. א. לפי שני הטקסטים, בני הנוער התפתחו בסביבה דיגיטלית מראשית חייהם, ולכן הם מורגלים בהשגת מידע ובשימוש ברשת. בנוסף, קל להם יותר לסמוך על שירותים דיגיטליים.

ב. (4) משום שבני הנוער רואים את המוצר בחנות ולאחר מכן רוכשים אותו ברשת. (במחיר זול יותר)

3. א. (1) + (2)

תרשים 1 מציג שיקולים **בעד** קנייה באינטרנט, למשל השיקולים "נוח יותר" ו"זול יותר".
תרשים 2 מציג שיקולים **נגד** קנייה באינטרנט, למשל רצון לראות את המוכר.

ב. אחד החששות הוא המשלוח בדואר (איטי ומסורבל), שאותו פתרו החברות ע"י הפעלת חברות שילוח פרטיות ומהירות. חשש נוסף הוא רצון לראות את המוצר, שאותו פתרו החברות ע"י מדיניות מקלה של החזרת מוצרים (מקסימום תמיד אפשר להחזיר).

ג. בטקסט 1 נטען שאתרי הקניות **אינם** זולים כמו פעם, ואילו בעת עריכת התרשים **השיקול המרכזי** היה המחיר הזול. לכן ניתן לשער ש**כיום** שיקולים אחרים יתפסו את הבכורה, ושיקול המחיר כבר לא יהיה השיקול המרכזי.

לשונימי – הכנה לבגרות בלשון. נקודה.

4. שאלת עמ"ר – הצעה לתשובה (יש לכתוב משפט פתיחה, ולשלב נימוקים ערכיים. להקפיד על כתיבה כללית ועקרונית. כמה שפחות "אני" ו"זה", כך ייטב).

(פתיחה) לאור פריחתן של הקניות המקוונות בשנים האחרונות, עולה השאלה כיצד על ההורים להתערב בדפוסי הקנייה של ילדיהם באינטרנט.
(גוף) מגמה זו היא מבורכת לטעמי, וראוי שההורים יעודדו את ילדיהם להיות צרכנים מתחכמים, כאלה שמשווים מחירים, בודקים את טיב הסחורה ותמיד שואפים להשיג את הערך הטוב ביותר לכסף. אי לכך, כדאי להורים לתת לילדיהם קצת מרווח של ניסוי וטעיה, וזאת מתוך אמונה שילדיהם פיקחים מספיק להיות צרכנים מוצלחים. בשנים האחרונות עולות טענות מטרידות לגבי יוקר המחייה בארץ, ומן הראוי שהילדים של היום ייחשפו כבר בגיל צעיר אל יתרונות הכלכלה הגלובלית. אמנם אנו עדים גם לתופעה של קנייה אובססיבית ומוגזמת, אך ניתן להתמודד עם מצבים כאלה בעזרת תקציב חודשי שממנו לילד אסור לחרוג.

5. סקירה ממצגת – קניות באינטרנט

עלייתה של הקנייה המקוונת מחוללת שינויים מרחיקי לכת בתרבות הצריכה ומשפיעה על המבנה הכלכלי של החברה המודרנית. נראה כי בשנים האחרונות מתעורר דיון המבקש להעמיק בהשלכותיה של התופעה על החברה ועל הסביבה.

דפוסי הקנייה משתנים בקצב מסחרר. במאמריהם של קלינגבייל (2018) ומוקמל (2017) עולה כי יותר ויותר צרכנים מעדיפים לרכוש מוצרים באינטרנט, וכי כמות הצריכה המקוונת רק תלך ותגדל. לפי קלינגבייל (שם), המסחר הדיגיטלי צומח הודות למחירים נוחים, אך בעיקר בזכות היכולת להשוות בין מוצרים ולמדיניות משלוח והחזרה מאוד יעילות מצד אתרי הקניות. מוקמל (שם) מוסיף כי בארץ יש שיפור בשירותי החלוקה והמסירה, וכי שינוי זה מעודד אף יותר את הקנייה הדיגיטלית בארץ. הן מוקמל (שם) והן קרפיק ספיר (2016) רואים את בני הנוער כגורם מכריע בהובלת המעבר לקנייה מקוונת. לטענתם, הנוחות שהצעירים חשים בסביבה הדיגיטלית תורמת רבות ליצירת הרגלי קנייה מקוונים כבר מגיל צעיר.

המסחר הדיגיטלי אינו חף מהשלכות המעוררות סימני שאלה. קלינגבייל (2018) מדגישה את המחיר הסביבתי של תעשיית השילוח, השינוע, והאריזה הכרוכים בקניית מוצרים מחו"ל.

לשונימי – הכנה לבגרות בלשון. נקודה.

פתרון בחינת הבגרות בלשון במועד חורף 2020 – קניות ברשת – מאתר לשונימי

לטענתה, הפלסטיק הרב, חלק בלתי נפקד מהחבילות, ממשיך לפגוע בכדור הארץ ולזה אותנו. זיהום אוויר, לדידה, הוא תוצאה נוספת של הריבוי בכלי תחבורה לשינוע של מיליוני החבילות העושות את דרכן מצידו השני של הגלובוס. מוקמל (2017) מציין אף הוא את המחיר שעלולים לשלם מרכזי הקניות המסורתיים והקניונים, עקב זליגת הצרכנים לקנייה ברשת על חשבון הקנייה בחנויות.

ביבליוגרפיה

מוקמל, ג'. (2017). "סופו של הקניון? עתיד הקניונים בעולם של מסחר מקוון". מתוך ynet קלינגבייל, ס'. (2018). "עושים קניות באינטרנט כי זה זול? יש מחיר אחד נסתר שאולי לא הכרתם". מתוך TheMarker קרפיק ספיר, ש'. (2016). "סקר: בני הנוער הישראלים מתחילים לקנות באינטרנט בגיל 11". מתוך גלובס.

חלק שני – לשון

פרק א: שם המספר, אותיות השימוש ומילות היחס

6. א.

שמונים וְחֲמִישה (ו' השימוש תנוקד בתנועת החטף)

בגיל אחת עֶשְׂרֵה (גילים תמיד בנקבה)

ב.

אחת (ספירה סתמית)

עשר

פי עשרה

שישים ושבעה מיליון חבילות (מיליון = זכר)

שלוש הערים (שלושת = רק בזכר)

במקום השנים עשר

7.

אתכם

לשונימי – הכנה לבגרות בלשון. נקודה.

בלעדיהם

פרק ב: תחביר

8. א.

אחד התושבים בלוס אנג'לס סיפר שהוא רוכש מוצרים בעסקים מקומיים ולא באתרי קניות

משפט מורכב, בעל פסוקית מושא (סיפר את הדבר)

המשפט השני מחובר (איחוי), בגלל מילת החיבור "אולם"

בלוס אנג'לס = לוואי (איזה תושב?)

הוא = נושא (מי רוכש?)

מוצרים = מושא (את מה רוכש?)

באתרי קניות = תיאור מקום

ב. אחד התושבים בלוס אנג'לס סיפר שהוא אינו רוכש מוצרים באתרי הקניות, אלא בעסקים מקומיים.

9.

א. (1) הנשואים במשפט הראשון – קונים, יש, הכרתם

(2) קונים באינטרנט כי הקנייה זולה?

ב.

(1) מושא (אותו תפקיד כמו המילה "אותן" שהיא הכינוי המוסב)

(2) באמזון קונים תחפושות בזול.

ג.

(1) אמזון היא אימת הקניונים. / אמזון נהפכה לאימת הקניונים.

(2) סקר קבע שבני הנוער הישראליים מתחילים לקנות בגיל 11.

10. א.

(1) פסוקית נושא (לא ברור הדבר)

לשונימי – הכנה לבגרות בלשון. נקודה.

(2)

פסוקית מושא: לא יודעים אם בעלי הקניונים יצליחו להתאים את הקניונים למציאות המשתנה.

(לא יודעים את הדבר = פ. מושא)

פסוקית נשוא: השאלה היא אם בעלי הקניונים יצליחו להתאים את הקניונים למציאות המשתנה.

(מיד אחרי אוגד בעיקרי = פ.נשוא)

פסוקית תנאי: אם בעלי הקניונים יצליחו להתאים אותם, הקניונים ישתנו עם המציאות המשתנה.

אם = במקרה ש.. = פ. תנאי, רצוי שהמשפט יהיה בזמן עתיד.

פסוקית לוואי: עולה השאלה אם בעלי הקניונים יצליחו להתאים את הקניונים למציאות המשתנה.

(איזו שאלה? = פ. לוואי)

ב.

(1) מורכב

(הנרכשים = שנרכשים)

(2) נשוא כולל (אחרי אוגד)

(3) בקניונים רוכשים מוצרים כגון בגדים, נעליים, משקפיים ותכשיטים.

11.

א.

אלעד גולדנברג, מנהל הפעילות העסקית של איביי בישראל, הודיע על פרישתו מן התפקיד בשל

מעבר לתפקיד אחר. בתקופת ניהולו של גולדנברג גדלה החטיבה העסקית של איביי במאות

אחוזים, וכיום יש מיליון משתמשים פעילים בישראל. אלעד גולדנברג אומר: "אני מרגיש

שהייתה לי זכות להיות שותף בהובלת מהפכת הקניות של הישראלים". לדבריו, אם אמזון תצליח

בארץ, זה יקרה במידה רבה בזכות הצלחתה של אי-ביי.

ב.

(1) פסוקית נושא מצומצמת (רצוי הדבר, מומלץ הדבר).

(2) נשוא (מילים מודאליות)

(3) לפני כל רכישה באתר קניות רצוי שנוודא / שתוודאו מי הגוף המנהל את האתר.

לשונימי - הכנה לבגרות בלשון. נקודה.

12.

א.

(1) דרך 1: ברשת = תיאור מקום

דרך 2: ברשת = לוואי

(2) משמעות לפי דרך 1 – חיפשתי מידע מהרשת.

משמעות לפי דרך 2 – חיפשתי מידע בעיתון על הקניות שברשת.

ב.

הסבר (בונוס)	התיקון	השיבוש
שימוש תקין במילת שיעבוד של זמן.	כשאתם..	שאתם...
כל פועל מצריך מילת יחס מתאימה.	הביאו בחשבון את המחיר ושימוש לב אליו...	הביאו בחשבון ושימו לב למחיר...
ה"א הידיעה לפני הסומך.	תנאי ההחזרה	התנאי החזרה
שימוש תקין במילת שיעבוד של זמן.	כש / כאשר תרצו.	מתי שתרצו.
שימוש תקין במילת שיעבוד של תנאי.	אם אתם קונים.	במידה ואתם קונים.
דרושה מילת שיעבוד לקישור המשפט.	האתר שבו אתם מרבים לקנות.	האתר בו אתם מרבים לקנות.

לשונימי – הכנה לבגרות בלשון. נקודה.

פרק ג: מערכת הצורות

13. א. (1)

הפועל	השורש	הבניין
מְגִיעַ	נג"ע	הפעיל
נָפוץ	פו"צ	נפעל
מְפַנֵּם	פנ"י/ה	פיעל
מוֹתֵיר	ית"ר	הפעיל
מְעִידוֹת	עו"ד	הפעיל

(2) הדגשת הרלוונטיות של הנושא לימינו, כי הבעיה עדיין אקטואלית.

ב.

הפועל	חלק הדיבור	השורש	מילה אחרת מהשורש
מוצר (1)	שם עצם	יצ"ר	יצירה, תוצרת, נוצר
מוצר (2)	פועל	צר"ר	צר, צרור, הצר

14.

א. כל הפעלים בזמן **ציווי**

ב. שימו, השתמשו, התייעצו

ג. בְּדָקוּ (בחיריק)

לשונימי – הכנה לבגרות בלשון. נקודה.

ד.

(1)

תהנו = בניין נפעל

נהפכת = בניין נפעל

משתלמת = התפעל

מְצָעִים = הופעל

שימו = קל

(2) תהנו = הנ"י/ה, משתלמת = של"מ, מְצָעִים = יצ"ע

ה.

(1) עלות (משקל קטות של נלי"ה)

(2) על"י/ה

(3) צורן נטייה של גוף רבות

15.

א.

(1) לשתי הצורות משמעות סבילה (משקל פעול תמיד סביל, בניין נפעל לרוב סביל)

הצורות אינן באותו בניין. ארזים = קל, נארזים = נפעל

הצורות אינן באותו חלק דיבור. ארזים = שם תואר, נארזים = פועל.

(2) שורש מחז"ר, משקל קיטול, שורש ראשוני חז"ר.

(3) רק הבניין (מעוררת = ע"ו, לחוקק = ע"ע)

(4) למחות (שורש מחי"ה, לא כמו למחוא כף).

(5) מְמַלֵּא (כמו מחובר על דרך השלמים)

הַפְּנִסוּ (ה"א תחילית בציווי של נפעל, כמו היכנע!)

כנסו את את החיילים בנקודת הכינוס!

ב.

(1) פנאי = פנ"יה = נלי"ה. כל השאר נל"א.

(2) פני"ה

לשונימי - הכנה לבגרות בלשון. נקודה.

פתרון בחינת הבגרות בלשון במועד חורף 2020 – קניות ברשת – מאתר לשונימי

(3) מְרַפָּאָה בחיריק

לפי משקל מקטלה של מקומות. מקטלה בפתח = מכשירים.

16.

א. (1) + (2) (שאלה מגניבה)

המילה		ניתוח המילה בתפקיד פועל			ניתוח המילה בתפקיד שם עצם
	שורש	בניין	גוף	שורש	משקל
נביא	בו"א	הפעיל	מדברים	נב"א	קטיל
תפנית	-	-	-	פנ"י/ה	תקטית
תקדים	קד"מ	הפעיל	נסתרת / נוכח	קד"מ	תקטיל
אסיר	סו"ר	הפעיל	מדבר	אס"ר	קטיל

ב.

(1) שליחות

שילוח = פיעל, השתלחות = התפעל, שליחה = קל

(2) שליחה 1 = קטילה

שליחה 2 = קטיל

ג. קבלה של המוצר = שם פעולה

ד. המילה השרדות נוטה בבניין **נפעל** (משקל הקטלות), אולם מתארת פעלים מבניין **קל** (שרד),

(שרדתי)

לשונימי - הכנה לבגרות בלשון. נקודה.

17.

א.

מחם (ע"ד השלמים האות החסרה חייבת להיות כתובה) --> חימום / לחמם / מחומם..
מטוס (ע"ד השלמים האות הנחה חייבת לייצר תנועה של הפה) --> טייס / טייסת
מצקת (ע"ד השלמים האות החסרה חייבת להיות כתובה) --> יציקה / יצוק / יצקתי..
מסור (ע"ד השלמים האות החסרה חייבת להיות כתובה) --> ניסור / מנסר / נסורת..

ב.

(1) דרגנוע

(2) הלחם בסיסים (מדרגה + מנוע)

(3)

מרכולית = הקטנה (מרכול קטן)

מגדניה = מקום (צורן איה של מקומות)

מחנאות = מקצוע / מופשט (צורן אות של מקצועות)

ג. חפיץ (שורש חפ"צ, היו"ד היא חלק ממשקל קטיל)

ד.

(1) צרכנים

(2) מכופתרת נוצר מהשם **כפתור**, משווקים נוצר מהשם **שוק**.

בהצלחה!!!